

หลักสูตรการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ จำนวน ๑๕ ชั่วโมง กลุ่มวิชาอาชีพเกษตรกรรม

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ๒๕๕๕ ภายใต้กรอบเวลา ๒ ปี ที่จะพัฒนา ๕ ศักยภาพของพื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เทำทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมีความสามารถแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ.

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่จะต้องถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอดอาชีพการเลี้ยงปลาเป็นอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างโดยการใช้พื้นที่ว่างในครัวเรือนมาทำการขุดบ่อเลี้ยงปลา และการเลี้ยงปลาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพุนพิน โดย กศน.ตำบลหัวควาย ได้จัดทำหลักสูตรการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ขึ้น เพื่อสร้างแนวทางในการสร้างอาชีพและรายได้เสริมให้กับคนในพื้นที่ ภายใต้การดำเนินงานของ กศน.ตำบลเขาหัวควาย ได้นำยุทธศาสตร์ข้างต้นไปสู่การปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย และศักยภาพของพื้นที่ สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่จะต้องถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน . จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอดอาชีพการเลี้ยงปลาเป็นอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างโดยการใช้พื้นที่ว่างในครัวเรือนมาทำการขุดบ่อเลี้ยงปลาและการเลี้ยงปลาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการทำให้คนในชุมชนมีความรู้เพิ่มเติมและมีรายได้ในการดำรงชีวิตมาก

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดหมาย

๑. เพื่อให้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะ ในการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์เป็นอาชีพได้อย่างมีคุณธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

๒. ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๑๕ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๙ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
ครั้งที่ ๑	ช่องทางการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำ ความเข้าใจและรู้ถึงความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพ การเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	๑. ความต้องการของตลาด ๒. การใช้แรงงานระบบการดูแลงาน ๓. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ แนะนำการเลี้ยง	๑. มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างวิทยากร และผู้เรียน ๒. แนะนำแหล่งศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เอกสาร ในการหาข้อมูล	วิทยากร บรรยาย (๓ ชม.)	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
ครั้งที่ ๑	ช่องทางการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจและรู้ถึงความจำเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	๔. คุณธรรมในการประกอบวิชาชีพ	๓. แนะนำอุปกรณ์ ที่ใช้ในการอนุบาลปลาตก วิเคราะห์ความจำเป็นไปได้ของตลาด ๔. คุณธรรมในการประกอบวิชาชีพ		
ครั้งที่ ๒	ทักษะการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	เพื่อให้ทราบขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	๑. การเลือกทำเลที่ตั้ง ๒. สถานที่ / พื้นที่ / บ่อเลี้ยงปลาตก ๓. การคัดเลือกพันธุ์ปลา คัดเลือกลูกปลา ๔. การเลือกอาหาร	วิทยากรให้ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์ตามเนื้อหาของครั้งที่ ๒		วิทยากรลงพื้นที่บ่อ (๓ ชม.)
ครั้งที่ ๓	ทักษะการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	ให้ทราบความรู้พื้นฐานในภาคปฏิบัติเรื่องการเลี้ยงปลาตกที่ผู้ประกอบอาชีพ	๑. ขั้นตอนการเลี้ยง ๒. ระยะเวลาของการเลี้ยงและการดูแล ๓. วิธีการให้อาหาร	๑. วิทยากรให้ความรู้พื้นฐานโดยการบรรยาย ๒. วิทยากรสาธิตเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์ตามเนื้อหาของครั้งที่ ๓	วิทยากรบรรยาย (๑ ชม.)	วิทยากรลงพื้นที่บ่อ (๒ ชม.)
ครั้งที่ ๔	ทักษะการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	ให้ผู้เรียนลงมือเลี้ยงปฏิบัติจริง	๑. วิธีการปล่อยน้ำลงบ่อที่ถูกวิธี ๒. การป้องกันโรค ๓. วิธีการให้อาหาร ๔. วิธีการเปลี่ยนถ่ายน้ำ	วิทยากรสาธิตเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์ตามเนื้อหาของครั้งที่ ๔		วิทยากรลงพื้นที่บ่อ (๓ ชม.)
ครั้งที่ ๕	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์	เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีจัดการความเสี่ยง	๑. การจัดการควบคุมคุณภาพในการเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์ ๒. ระยะเวลาที่เลี้ยงกับการจำหน่าย ๓. ขนาดของปลาตกอยู่กับความต้องการของตลาด ๔. คุณธรรมในการประกอบวิชาชีพ	วิทยากรสรุปให้ความรู้และทำแบบทดสอบผู้เรียนหลังเรียน	วิทยากรบรรยาย (๒ ชม.)	วิทยากรลงพื้นที่บ่อ (๑ ชม.)

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร / ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบงาน / ใบความรู้
๒. สาคิตของจริง
๓. วิชยากร

การจัดวัดผลและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร
๓. ผลงานที่สำเร็จผลงานจากการปฏิบัติ
๔. การสังเกต

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. ผู้เรียนมีเวลาเข้าเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด
๒. ผ่านการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐
๓. ทดสอบความรู้ความเข้าใจ
๔. ประเมินผลงาน/ชิ้นงาน

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.
๓. ทะเบียนคุณวุฒิบัตรที่สถานศึกษาออกให้กับผู้เรียนจบหลักสูตร

การเทียบโอน ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

